

DOKUMENTY

Pápežská rada pre laikov

ŽENA A MUŽ – humanum ako celok

Libreria Editrice Vaticana 2010

Kniha je zborníkom z medzinárodného kongresu (Rím, 7. – 9. februára 2008) pri príležitosti 20. výročia apoštolského listu Jána Pavla II. *Mulieris Dignitatem* (1988-2008), ktorý otvoril nové teologické a antropologické horizonty v diskusii o postavení ženy v Cirkvi a v spoločnosti. Podľa slov kard. Rylka, predsedu Pápežskej rady pre laikov, dokument aj po dvadsiatich rokoch neprestáva byť nesmiernym zdrojom inšpirácie a učenia, ku ktorému sa treba vracieť, znova ho čítať a premeditovať, počnúc Knihou Genezis, keď Boh stvoril ľudskú bytosť na svoj obraz, ako muža a ženu, až k „novosti života podľa evanjelia“, skrze Ježišove slová a jeho spôsob správania sa k ženám.

Na kongrese sa zúčastnilo 280 delegátov zo 49 štátov z piatich kontinentov, zastupujúcich 37 biskupských konferencií, 28 cirkevných hnutí a nových spoločenstiev, 16 ženských združení a 9 rehoľných inštitútov. Kongres mal vysokú úroveň a pozostával z 5 hlavných prednášok. Kardinál Antonio Cañizares vo svojej prednáške zhodnotil súčasnú diskusiu o postavení ženy a zdôraznil, že dokument *Mulieris Dignitatem*, „predostrel osvetľujúcu pravdu o ženách, ktoré sú šťastným

prínosom pre Cirkev a pre ľudstvo“. Stredobodom ďalších štyroch prednášok bola novosť v správaní sa Ježiša z Nazareta k ženám, uni-duálna antropológia, zodpovednosť a účasť žien pri budovaní Cirkvi a spoločnosti. V rámci kongresu sa konali aj panelové diskusie na témy: kresťanstvo a rozvoj ženy, súčasné kultúrne trendy a ťažkosti, úloha a poslanie ženy a priority v rôznych častiach sveta. Hovorilo sa o ženskosti zredukovanej na spotrebiteľský produkt, rodovej ideológii, odmietaní materstva a rodiny a o ženách, ktoré sú vystavené fundamentalizmu a násiliu.

Účastníkov kongresu prijal na audiencii aj Benedikt XVI. Vo svojom príhovore zdôraznil katolícku koncepciu identity ľudského bytia; potrebu antropologického skúmania, ktoré berie do úvahy ženskú aj mužskú identitu; naliehavú potrebu, aby kresťania prinášali novosť kresťanstva na miesta a do kultúr, kde ešte aj dnes panuje mužská mentalita diskriminujúca alebo podceňujúca ženy len pre to, že sú ženami. Kresťania sa podľa pápežovho odporúčania majú aktívne angažovať v združeníach, cirkevných hnutiach a nových spoločenstvách, i svojich farnostiach.

-sg-

Pápežská rada pre pastoraáciu migrantov a cestujúcich

Správa zo stretnutia národných riaditeľov pre pastoraáciu cirkusantov a trhovníkov

V dňoch 11. - 12. decembra 2009 sa vo Vatikáne uskutočnilo Stretnutie národných riaditeľov pre pastoraáciu cirkusantov a trhovníkov z Európy, USA a Chile. Cieľom podujatia, ktoré zorganizovala Pápežská rada pre pastoraáciu migrantov a cestujúcich, bolo stanoviť priority pre účinnú pastoraáciu cirkusantov, trhovníkov a kolotočiarov v súčasnosti.

Účastníci stretnutia podali opis sociálnej, kultúrnej a náboženskej situácie cirkusantov a trhov-

níkov, ich životných podmienok, problémov a výziev, ktorým musia čeliť v jednotlivých krajinách. Za jeden z najväčších problémov bol označený nedostatok pastoračných pracovníkov, a vyjadrená bola potreba senzibilizovať miestne cirkvi pre takúto službu. Okrem toho, svetová ekonomická kríza zasiahla cirkusy i jarmoky a spôsobila pokles počtu návštevníkov, nárast nákladov na vybavenie, ako aj štrukturálnu a firemnú zmenu cirkusov.

Problémom je tiež kritika zo strany ochrancov zvierat. Zoči-voči mnohým ťažkostiam požadujú národní riaditelia väčšiu solidaritu a častejšiu výmenu informácií medzi jednotlivými štátmi; pobádajú biskupské konferencie k vytvoreniu príslušných pastoračných štruktúr v krajinách, kde ešte neboli zriadené.

Na stretnutí Mons. Piergiorgio Saviola, generálny sekretár *Fóra kresťanských organizácií pre pastoračnú cirkusantov a kolotočiarov*, informoval

o povahe, poslaní a práci tejto organizácie. Na záver stretnutia sa národní riaditelia zaoberali prípravou najbližšieho Medzinárodného kongresu o pastoračii cirkusantov a trhovníkov, ktorý naplánovali od 13. do 17. decembra 2010 v Ríme.

V súčasnosti existuje vo svete v rámci Katolíckej cirkvi desať národných úradov pre pastoračnú cirkusantov a trhovníkov: v Rakúsku, Belgicku, Francúzsku, Nemecku, Taliansku, Holandsku, Španielsku, Švajčiarsku, Čile a USA. -sg-

ZAHRANIČNÉ BISKUPSKÉ KONFERENCIE

Rada evanjelických cirkví v Nemecku a Nemecká BK

Demokracia potrebuje čnosti

Gemeinsame Texte N. 19/2006

Dve najväčšie cirkvi v Nemecku sa zaoberajú témou čnosti v demokracii. Spoločný text pozostáva z viacerých kapitol. Hneď na úvod zaznieva myšlienka, že demokracia si vyžaduje aktívnu angažovanosť obyvateľov na politickom formovaní vôle. Práve v oblasti politického správania zohráva etické správanie významnú úlohu. Cirkvi môže byť v tejto oblasti prínosom tým, že pomáha orientovať sa v hodnotách.

Dokument stavia do popredia *zodpovednosť cirkví v demokracii*. Spomína sa prínos cirkví na budovaní demokracie v minulosti po páde nacizmu a poukazuje sa na to, že politický, ekonomický a právny systém v Nemecku, ako aj v celej Európe, je ovplyvnený židovsko-kresťanským obrazom hodnôt a tiež, že všetci občania nesú zodpovednosť za túto spoločnosť.

Nosnou témou publikácie je *správanie, ktoré sa očakáva od jednotlivých skupín v rámci občianskej spoločnosti*.

Ako prvým je venovaná pozornosť *občanom*, predovšetkým však *voličom*. Apeluje sa na zodpovednosť a svedomie občanov, na dôležitosť vzájomného rešpektovania občianskych práv a povinností, a tiež na záujem o spoločné záležitosti a ochotu informovať sa a angažovať vo vlastnej obci, miesto kritiky štátu či spoločnosti. Najdôležitejším právom občanov je volebné právo, jeho význam je však zriedkavo docenený. Je potrebné si uvedomiť obrovskú mieru závislosti politických strán od ich voličov.

Politici si zasa musia uvedomiť, že rozhodujú zastupujú všetkých občanov. Majú sa snažiť hľadať priestor pre spoluprácu a dialóg. Blaho

politickéj strany musí ustúpiť do úzadia pred spoločným dobrom. Politici musia mať odvahu povedať nevyhnutné pravdy, aj keď sa nepočúvajú dobre. Majú byť pripravení ísť do rizika, pokiaľ ide o spoločné dobro. Majú byť pevní, no nie tvrdohlaví. Voči protivníkovi majú vystupovať férovo, aj keby im iný spôsob priniesol výhody. Napokon nesmú zabudnúť, vďaka komu vykonávajú svoj úrad.

Ďalšou skupinou sú *novinári*. Aj keď nie sú podľa ústavy súčasťou politického systému, predsa sa o nich hovorí ako „o štvrtej veľmoci“, ako o tých, ktorí majú politickú silu v spoločnosti. Politickí redaktori a korešpondenti v snahe prinášať objektívne spravodajstvo sú denne konfrontovaní s nevyhnutnosťou balansovať medzi prehnanou blízkosťou a dištancom voči politike, medzi nekritickou dotieravosťou a absolútnou nedôverou. Aké čnosti sa teda spájajú s novinárskou praxou? Je to hodnovernosť, sebakritický postoj, núplenosť, svedomitosť, odvaha a nekonformnosť.

Poslednou skupinou sú zástupcovia záujmových skupín v politickom procese. Zastupujú a chránia záujmy svojich členov, čo na jednej strane môže viesť k spoločnému dobru, ak ide o humánnosť a spravodlivosť v prospech slabších, alebo ak ide o zachovanie stvorenia. Na druhej strane, ak nemajú na zreteli podobné ideály, ale sledujú podporu vlastných ekonomických záujmov, môžu ovplyvniť politické rozhodnutia tak, že to nepovedie k spoločnému dobru. V programe a praxi má byť teda v popredí týchto združení spoločné dobro. -lh-

COMECE a OCIPE**Europe Infos**

N. 127/2010, Brusel, Belgicko

Lisabonská zmluva zaručuje občanom právo podávať návrhy na právne úkony. Prináša to posilnenie demokratickej dimenzie EÚ. Ide o nový nástroj, ktorý umožňuje občanom predkladať nové politické iniciatívy, ktoré sa môžu stať základom ďalšieho zákonodarstva EÚ. Hoci Európska komisia nie je povinná tieto návrhy presadiť, musí sa nimi starostlivo zaoberať. Opis samotného procesu občianskych iniciatív a tiež upozornenie na užitočnosť tohto nástroja z pohľadu Cirkvi ponúka článok „Smernice na presadenie európskej občianskej iniciatívy“.

V marci sa v Bruseli konalo spoločné fórum kresťanských diel pomoci CIDSE a charity s partnerskými organizáciami z celého sveta, na ktorom sa hovorilo o rozvojovej pomoci. Viac sa dočítame v článku „Nábožensky orientované organizácie diskutujú s EK o ďalšej spolupráci“, ktorého témou je rozvojová pomoc a jej ďalšia budúcnosť.

„Materská dovolenka v EÚ“ je názov nasledujúceho príspevku. Výbor pre rodinu pri Európskom parlamente presadil minimálnu dĺžku materskej dovolenky 20 týždňov. Návrh hovoril aj o dávkach počas tohto obdobia vo výške plnej mzdy, to sa však nestretlo so všeobecným prijatím. K problematike zaujalo stanovisko aj COMECE. Zasadilo sa predovšetkým o mimoriadnu materskú dovolenku pri narodení postihnutého dieťaťa, ktoré si vyžaduje maximálnu ochranu.

24. marca 2010 sa v Bruseli konala 1. európska konferencia za voľnú nedeľu. Jej priebeh mapuje článok „Konferencia o ochrane nedele“. Nájdeme tu i vyjadrenia linec-

kého biskupa Schwarza, europoslancov Manna, Brocka a tiež názor psychológa. Ten sa vyjadril, že nedeľná práca vedie k poškodeniu zdravia, zvýšenému výskytu pracovných úrazov a sociálnym poruchám.

V apríli sa v Bruseli konalo jarné valné zhromaždenie COMECE. Nosnými témami stretnutia bola kríza a boj proti chudobe. Rok 2010 je totiž v EÚ vyhlásený za „Rok boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu“. Táto téma má pre Cirkev rozhodujúci význam. Množstvo jej charitatívnych organizácií v Európe je totiž hlavným aktérom boja proti chudobe. Tento problém nie je výlučne materiálnou otázkou, dotýka sa celého človeka, vrátane jeho vzťahov. Práve v období hospodárskej krízy sa chudoba ešte viac vyhrtila. V politickej rovine sa zatiaľ nepodarilo nájsť vhodné riešenia, v súčasnosti skôr prebiehajú snahy zamedziť ďalším krízam, ako je to napr. v Grécku. Z pohľadu biskupov sú jej príčiny hlbšie. Ide tu o morálnu krízu vyvolanú nemiernosťou a dereguláciou hodnôt. Riešenie spočíva v obnove rovnováhy medzi čiastkovými záujmami a spoločným dobrom, medzi tým, čo je právne dovolené a čo je vhodné. Ďalšou dôležitou témou zhromaždenia bola náboženská sloboda. Bola vypracovaná správa s odporúčaniami, ako toto základné právo presadzovať v rámci novej spoločnej zahraničnej politiky EÚ. Skupina expertov COMECE sa tiež venovala nadchádzajúcej konferencii o revízii zmluvy o zamedzení ďalšieho rozširovania nukleárnych zbraní. Biskupi sa rovnako venovali uplatňovaniu čl. 17 platnej zmluvy o EÚ. -lh-

Generálny sekretariát Konferencie biskupov Francúzska**Fidei donum: nová krajina***Documents Episcopat N. 4/2010*

Na základe výzvy Pia XII. k misijnému angažovaniu sa Cirkvi v encyklike *Fidei donum* z roku 1957, kňazi z hnutia toho istého mena vo Francúzsku už viac ako päťdesiat rokov odchádzajú do cudziny. V súčasnosti však ich vlastná krajina – podobne ako iné európske štáty – pociťuje rapidný úbytok kňazov, zatiaľ čo misijné krajiny medzičasom naopak zaznamenali prírastok miestnych kňazov. Preto sa francúzski biskupi na svojom plenárnom zasadnutí v apríli 2008 rozhodli hlbšie sa venovať tejto téme a lepšie spoznať a pochopiť motiváciu kňazov a rehoľníkov odchádzajúcich na misie. Ide o to, ako im pomôcť opätovne sa zaradiť do domácich diecéz po návrate z týchto misijných oblastí. Navyše, v rámci *Fidei donum* začínajú prichádzať do Francúzska aj kňazi z iných krajín a iných kultúr a je dôležité, ako ich prijímú miestne spoločenstvá.

Aktuálne číslo *Documents Episcopat* má prispieť k analýze pastoračnej situácie vo francúzskej Cirkvi v súvislosti s aktivitou hnutia *Fidei donum*. V úvode oceňuje činnosť tohto hnutia v uplynulých desaťročiach a na základe súčasného stavu sa pokúša načrtnúť, akým smerom by sa mohla uberať jeho činnosť v budúcnosti. Vyzýva tiež veriacich, aby si na všetkých úrovniach cirkevného života uvedomili, že prijatie členov *Fidei donum*, nie je len účelovou odpoveďou na vlastné potreby. Predkladaná pastoračná koncepcia totiž uvažuje o evanjelizácii v univerzálnom rozmere a chápe ju ako dielo vzájomnosti. V tomto duchu sa dá misijné poslanie *Fidei donum* prežívať rovnako v cudzine, ako aj doma, lebo je chápané ako dar, ako záležitosť viery a srdca. -ms-

ZAHRANIČNÉ PERIODIKÁ

Kresťan v súčasnosti

Christ in der Gegenwart

Týždenník, Nemecko, N. 20 – 21/2010

N. 20: Jeden z článkov tohto čísla nesie názov „*Kam smeruje ekuména*“. V máji sa v Mníchove konali Ekumenické dni pod heslom „Aby ste mali nádej“. Ako je to však s jednotou Cirkvi? Aká je nádej? V r. 1999 bolo veľmi pozitívnym signálom na ceste ekumény Spoločné vyhlásenie o ospravednení. To sa stalo základom ekumenických snáh. Avšak potom nasledovali na oboch stranách viaceré popudy nepodporujúce túto jednotu. V článku nájdeme odporúčania na odbornú literatúru zaoberajúcu sa problematikou ekumény.

N. 21: Aj článok „*Mníchov žiari – a nádej*“, sa vracia k Ekumenickým dňom, kde sa opäť prebudila túžba po zjednotení kresťanov. Toto veľké stretnutie urýchlilo odhodlanie lepšie prepojiť vedomosti, vieru a konanie v horizonte moderných skúseností. Živo sa diskutovalo na páľčivú tému sexuálneho zneužívania. Zástupcovia Katolíckej

cirkvi otvorene hovorili o pravej ceste zo súčasnej krízy. Nádej v krízach hľadajú aj pracujúci, ktorých sa dotýka racionalizácia a zle platená práca, aj zamestnávateľia postihnutí finančnou krízou a špekuláciami na burzách. Hovorilo sa tiež o prínose Cirkvi k vytváraniu nových pracovných príležitostí v oblasti hospodárstva, o spoločných rokovaniach Cirkvi a veľkých podnikov. Ekumenické dni boli príležitosťou tiež pre vedu, oblasť zdravotníctva či biológie. Diskutovalo sa i na poli teológie. O ekumenizme v bežnom živote svedčia zmiešané manželstvá, ktoré žijú jednotu spoločenstva v skutočnosti zdieľanej lásky, nádeje a viery. Hlbokým znakom jednoty boli i ortodoxné večery spojené s delením chleba, namáčaného do posvätného oleja. Bolo to spoločenstvo bez eucharistického spoločenstva, ktoré sa ľuďi hlboko dotýkalo. Ako sa zhodli predstavitelia rôznych cirkví, na poli ekumény treba ísť vpred. -lh-

Cirkev postavená na skale

Vision 2000, N. 3/2010, Rakúsko

V článku „Som šťastný, že som katolík – napriek všetkému“ píše rehoľný kňaz o svojom prežívaní viery v čase krízy, zapríčinennej škandálmi sexuálneho zneužívania maloletých duchovnými. Tvrdí, že Cirkev trpí, no takéto utrpenie ju nezlomí a dokonca z tejto krízy môže i načerpať nové sily. Autor píše o znovuzískaní stratenej dôvery v Cirkev. Uvedomuje si, že na jednej strane sa stali veľmi zlé veci a ide o vážny problém, lebo tým bol veľmi zranený, až zničený obraz Boha. Tento problém má však aj druhú stránku. Ukazuje sa totiž, že dochádza zároveň k zinscenovanej proticirkevnej a protipápežskej kampani. Médiám nejde vždy o pravdu, ani o obeť zneužívania, ale mnohokrát o poškodenie Cirkvi. Autor tiež uvádza, že je potrebné urobiť nápravu vo vnútri Cirkvi, učiť sa vážnejšie brať utrpenie obetí, modliť sa a usilovať sa o osobnú svätosť.

Témou ďalšieho článku „Cirkev je postavená na skale“ je pápežský úrad a pohľad na pápeža ako človeka, i na pápeža ako Kristovho námestníka.

Krízy v Cirkvi sú príležitosťou pre hlbokú obnovu. Viac o pôsobení v období kríz v dejinách Cirkvi si prečítame v článku pod názvom „Krízy sú normálnym javom“.

„Pripomenúť kňazom, kto sú“ – to sú slová Matky Terezy i názov ďalšieho príspevku. Ide o rozhovor s dlhoročným duchovným sprevádzateľom tejto veľkej ženy, p. Leom Maasburgom. Odpovedá na otázky týkajúce sa potreby obnovy v Cirkvi i jej ďalšieho smerovania. Pripomína tiež slová Matky Terezy, ktorá vyzývala kňazov k čistote. Ona sama mala voči nim obrovský rešpekt. P. Leo uvádza, že ak sa kňazi vyvyšujú, je potrebná náprava. Pokiaľ ide o kritiku kňazov, či dokonca pápeža, uvádza sa ako príklad sv. Katarína Sienská, ktorej kritika pápeža nebola namierená voči jeho úradu či teologickej autorite, ale voči jeho správaniu ako pokrsteného kresťana. V článku sa tiež spomína kňazské hnutie *Corpus Christi*, určené pre kňazov, ktorí nežijú v reholi, alebo inom kňazskom spoločenstve. -lh-

Ak máte záujem o celé znenie textov obráťte sa na Mgr. Ľubicu Hricovú, adresa: hricova@kbs.sk

Informačný list zhotovili: ThLic. Anton Ziolkovský, PhD., preklady: Ing. Mgr. Mária Spišiaková, Mgr. Ľubica Hricová, Mgr. Stanislav Gábor, redakčná úprava: Mgr. Danka Jacečková, grafika: Jolana Šinajová